

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ»
ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59 Інші види освіти, н. в. і. у.
Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості»

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
«ДЕМОКРАТИЧНА ВАЛІЗА»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і затверджена
на засіданні методичної ради БО «Центр освітніх ініціатив»
(протокол № 01 від 05 січня 2026 року)

виконавча директорка
Олена ШИНАРОВСЬКА

Львів 2026

I. Загальні положення

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Демократична валіза».

Програма підвищення кваліфікації розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» (ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59 Інші види освіти, н. в. і. у.) в рамках програми «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості», що реалізується Європейським центром імені Вергеланда та Міністерством освіти і науки України у партнерстві з БО «Центр освітніх ініціатив», ВФ «Крок за кроком», БО SavED та освітньою програмою «Крок за кроком» (Молдова) за фінансової підтримки Норвегії.

Програму курсу розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами), професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225), методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти (Наказ МОН України від 30.11.2020 №1 480).

Розробники: Наталя Кідалова, тренерка програми «Демократична школа», сценаристка відкритого освітнього ресурсу Pi-stacja, учителька Мелітопольської гімназії №23, Заслужена вчителька України; Ольга Клименко, тренерка програми «Демократична школа», к.п.н., проректорка з навчально-методичної роботи КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»; Андрій Донець, координатор напряму онлайн-навчання програми «Демократична школа», тренер Департаменту молоді Ради Європи.

Анотація курсу: зміст курсу спрямовано на професійний та особистий розвиток учителя / учительки, що впливає на створення і підтримку інклюзивного демократичного середовища. Учасники / учасниці впродовж курсу переглядають свою професійну валізу (цінності, знання, уміння, навички), переосмислюють / змінюють ставлення до своєї ролі у створенні демократичного освітнього середовища, здатного протидіяти проявам мови ненависті, дезінформації; розвивають власні компетентності; практикують навички демократичного ухвалення рішень, використання суперечливих питань як навчального ресурсу.

Цільова аудиторія: педагогічні працівники / працівниці.

Мета курсу: сприяти створенню інклюзивного демократичного середовища у школі через удосконалення особистісних та професійних якостей, компетентностей педагогічних працівників.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників і працівниць закладів освіти та освітніх установ.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

A2. Предметно-методична (A 2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти).

B1. Психологічна (B1.4. Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного).

B2. Емоційно-етична (B2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами; B2.2. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу).

B3. Компетентність педагогічного партнерства (B3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі).

V1. Інклюзивна компетентність V1.1. (Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища).

V2. Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу).

D1. Здатність до навчання впродовж життя (D1.1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег).

Обсяг курсу: 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: навчання здійснюється в синхронному та асинхронному форматі. Синхронне навчання – це серія занять із тренерами / тренерками та групою в онлайн-середовищі у програмі Zoom. Асинхронне навчання організовано на платформі Moodle, де розміщено матеріали для ознайомлення та завдання для виконання.

Очікувані результати навчання:

Після проходження курсу учасник/учасниця:

- називає ознаки інклюзивного демократичного середовища й розпізнає загрози для інклюзивного демократичного середовища та вміє на них реагувати;
- рефлексує щодо особистого і професійного розвитку, зокрема, аналізує, як розвиток власних компетентностей впливає на налагодження інклюзивного та демократичного середовища;
- планує власний професійний та особистий розвиток;

- застосовує практичні інструменти для підтримки інклюзивного та демократичного освітнього середовища;
- співпрацює з колегами задля налагодження інклюзивного та демократичного середовища в закладі освіти.

Форма підтвердження результатів навчання: за результатами проходження навчання на курсі учасник/учасниця отримує підтвердження результатів навчання у вигляді сертифіката, автентичність якого можна перевірити за посиланням: https://e-learning.theewc.org/mod/customcert/verify_certificate.php.

Підтвердження результатів навчання відбувається за виконання таких умов:

- участь у щонайменше 6 синхронних заняттях та отримання щонайменше 10 цифрових відзнак: надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 60 годин (2 кредити ЄКТС), встановленого МОН зразка;
- участь у щонайменше 5 синхронних заняттях та отримання щонайменше 8 цифрових відзнак: надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 45 годин (1,5 кредиту ЄКТС), встановленого МОН зразка;
- участь у щонайменше 3 синхронних заняттях та отримання щонайменше 6 цифрових відзнак: надається сертифікат про підвищення кваліфікації на 30 годин (1 кредит ЄКТС), встановленого МОН зразка.

Вартість (у разі встановлення): курс безоплатний.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Загальні положення

Фасилітований курс допоможе вчителю переглянути свою професійну «валізу», переосмислити / змінити ставлення до ролі педагога / педагогині у створенні демократичного освітнього середовища, здатного протидіяти проявам мови ненависті, дезінформації; розвинути власні компетентності; практикувати навички демократичного ухвалення рішень, використання суперечливих питань як навчального ресурсу.

Курс реалізований через комбінацію синхронного та асинхронного навчання. Синхронне навчання передбачає групову роботу, обговорення та взаємодію між слухачами у режимі реального часу. Асинхронне навчання, своєю чергою, дає можливість слухачам самостійно вивчати матеріали курсу та виконувати практичні завдання в зручний для них час.

Курс дає такі можливості:

- пояснювати ознаки інклюзивного демократичного середовища;
- розпізнавати загрози для інклюзивного демократичного середовища та вміти на них реагувати;
- рефлексувати щодо особистого і професійного розвитку;
- планувати власний професійний та особистий розвиток;
- аналізувати, як розвиток власних компетентностей впливає на налагодження інклюзивного та демократичного середовища;
- застосовувати практичні інструменти для підтримки інклюзивного демократичного освітнього середовища;
- співпрацювати з колегами задля налагодження інклюзивного демократичного середовища в закладі освіти.

Навчальна програма

Модуль 1. Середовище: що робить його інклюзивним і демократичним?

Учасник / учасниця називає ознаки та складові інклюзивного демократичного середовища; розпізнає загрози для інклюзивного демократичного середовища; пояснює значення таких понять: мова ворожнечі, дезінформація, суперечливі питання, інклюзія, демократичне середовище; пояснює, чому мова ворожнечі, дезінформація загрожують інклюзивному демократичному середовищу.

Модуль 2. Я: що допоможе мені діяти інклюзивно та демократично?

Учасник / учасниця: рефлексує щодо власної практики створення демократичного середовища та готовності до змін; здійснює самооцінювання щодо проявів поведінки компетентностей для культури демократії у власній практиці.

Модуль 3. Ми: як розвивати демократичне середовище?

Учасник / учасниця: розпізнає ознаки мови ворожнечі, дезінформації, суперечливих питань; називає ознаки поведінки, які вказують на те, що людина може бути жертвою або причетною до проявів мови ворожнечі, дезінформації; знає, що робити, якщо він / вона став / сталала жертвою або свідком мови ворожнечі; аналізує, як розвиток власних компетентностей впливає на протидію дезінформації та мові ворожнечі; визначає недостатньо розвинені власні громадянські компетентності; планує власний професійний та особистий розвиток; практикує метод консенсусу для ухвалення рішень.

Модуль 4. Я + Ми: як підтримувати демократичне середовище?

Учасник / учасниця: пояснює, що таке загальношкільний підхід; поширює інформацію про те, як можна запобігти мові ворожнечі, дезінформації; фасилітує загальношкільні заходи для протидії мові ворожнечі/ дезінформації та навчання суперечливих питань.

Розподіл годин за видами діяльності

Навчальні модулі	Синхронне навчання / год.	Асинхронне навчання / год.	Завдання, кількість
Вступ. Збираємося в подорож	-	2	1
Модуль 1. Середовище: що робить його інклюзивним і демократичним?	2	4	4
Модуль 2. Я: що допоможе мені діяти інклюзивно та демократично?	2	4	5
Модуль 3. МИ: як розвивати демократичне середовище?	10	36	25
Усього:	60		35